

VENDIM
Nr.6, datë 4.3.2010

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Vladimir Kristo	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Kujtim Puto	Anëtar i “ “
Xhezair Zaganjori	Anëtar i “ “
Petrit Plloçi	Anëtar i “ “
Vitore Tusha	Anëtare e “ “
Sokol Sadushi	Anëtar i “ “
Sokol Berberi	Anëtar i “ “
Admir Thanza	Anëtar i “ “
Fehmi Abdiu	Anëtar i “ “

me sekretare Blerina Çinari, në datën 22.12.2009 mori në shqyrtim në seancë plenare çështjen nr.33/20 Akti, që i përket:

KËRKUES: VERO HOXHA, përfaqësuar nga av.Xhemal Gazidede, me prokurë

SUBJEKTI I INTERESUAR: DREJTORIA E PËRGJITHSHME E DOGANAVE, përfaqësuar nga znj.Erieta Cefa dhe Shamet Shabani, me autorizim.

ZYRA PËRMBARIMORE TIRANË, përfaqësuar nga z.Anastas Kote, me autorizim.

OBJEKTI: Konstatimi i cenimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor për shkak të mosekzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, 131/f, dhe 134/g të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes, Fehmi Abdiu; kërkuesin që u shpreh për pranimin e kërkesës; përfaqësuesit e subjekteve të interesuara që u shprehën për rrëzimin e kërkesës dhe, pasi bisedoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Kërkuesi Vero Hoxha ka qenë punonjës i administratës doganore. Me aktin administrativ nr. 786/8, datë 25.02.2005 të Drejtorit të Përgjithshëm të Doganave është larguar nga puna. Komisioni i Shërbimit Civil me vendimin nr.81, datë 20.04.2005 ka vendosur “...shfuqizimin e aktit administrativ të largimit nga puna të kërkuesit si akt i nxjerrë në kundërshtim me formën dhe procedurën e kërkuar nga ligji; kthimin e tij në vendin e mëparshëm të punës, pagimin e pagës që nga momenti i ndërprerjes së marrëdhënieve financiare deri në ekzekutimin e këtij vendimi”.

Mbi ankimin e subjektit të interesuar, Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave (DPD) Gjykata e Apelit Tiranë me vendimin nr. 137, datë 16.12.2005 ka lënë në fuqi vendimin nr.81, datë 20.04.2005 të Komisioni të Shërbimit Civil. Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr.745, datë 31.05.2007, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr.137, datë 16.12.2005 të Gjykatës së Apelit Tiranë.

Për ekzekutimin e këtij vendimi gjyqësor të formës së prerë, Gjykata e Apelit Tiranë ka lëshuar urdhrin e ekzekutimit me vendimin nr. 23, datë 24.03.2006.

Në datën 28.12.2007 kërkuesi i është drejtuar zyrës së përmbarimit Tiranë, e cila po me

këtë datë ka urdhëruar vënien në ekzekutim të urdhrit të ekzekutimit.

Më pas DPD i është drejtuar me kërkesëpadi Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë me objekt kontaktimin e pavlefshmërisë absolute të titullit ekzekutiv, e cila, me vendimin nr.8885, datë 21.10.2008 ka vendosur pushimin e gjykimit të çështjes për mosparaqitje të palës paditëse. Ky vendim ka marrë formë të prerë pa u ankimuar.

Në datën 18.04.2008, përmbaruesi gjyqësor ka gjobitur Drejtorin e Përgjithshëm të Doganave për nxjerrje pengesash për mosekzekutim të vendimit gjyqësor të formës së prerë. Më 29.04.2008, Drejtoria e Përgjithshme e Doganave ka kundërshtuar vendimin e përmbaruesit për vënie gjobe.

Në datën 12.10.2009 kërkuesi i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (Gjykata) dhe ka kërkuar konstatimin e cenimit të të drejtës për një proces të rregullt ligjor për shkak mosekzekutimit të vendimit nr. 137, datë 16.12. 2005 të Gjykatës së Apelit Tiranë. Sipas tij, mosekzekutimi i këtij vendimi i ka mohuar të drejtën për punësim në administratën publike. Po kështu, mosveprimi i organeve të ngarkuara me ekzekutimin e vendimeve gjyqësore, ka sjellë dhe shkelje të nenit 42 të Kushtetutës, duke mos i ofruar kërkuetit rivendosjen në vend të të drejtave kushtetuese nëpërmjet një gjykimi të drejtë dhe publik brenda një afati të arsyeshëm.

Për sa më sipër, kërkuesi ka parashtruar para Gjykatës Kushtetuese kryesisht këto argumente:

- Zyra e përmbarimit nuk ka kërkuar forcërisht ekzekutimin e vendimit gjyqësor nr.137, konform kërkesave të nenit 527 e vijues të Kodit të Procedurës Civile, si dhe të ligjit nr.8730, datë 18.01.2001 “Për organizimin dhe funksionimin e përmbarimit gjyqësor”;

- Drejtoria e Përgjithshme e Doganave e zvarrit qëllimisht ekzekutimin e vendimit gjyqësor dhe nuk është e vërtetë se ky vendim është në proces ekzekutimi sikundër ajo pretendon;

- Vendimet unifikuese të Gjykatës së Lartë nuk kanë efekte prapavepruese edhe pse në vendimin e saj Gjykata e Lartë ka theksuar se ato kanë fuqi prapavepruese;

- Nuk mund të pretendohet se urdhrat e ekzekutimit që kanë dalë para daljes së vendimeve unifikuese nuk mund të zbatohen, sepse kjo do të ndikonte në lëkundjen e besueshmërisë së qytetarëve të shteti për pandryshueshmërinë e ligjit për marrëdhënie të rregulluara që përkeqësojnë një gjendje të vendosur me akte të mëparshme;

- Asnjë organ shtetëror nuk mund të vërë në diskutim drejtësinë dhe ekzekutimin e vendimeve gjyqësore, por duhet të marrë masat e duhura për zbatimin e tyre;

- Argumenti që jep Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, se për të gjitha rastet analoge nuk është zbatuar vendimi gjyqësor për rikthimin në punë të ish-punonjësve nuk qëndron, sepse, sipas nenit 142/3 të Kushtetutës, të gjitha vendimet gjyqësore janë të detyrueshme për ekzekutim nga organet e administratës publike;

- Vendimi nr.8993, datë 3.11.2009, për të cilin Drejtoria e Përgjithshme e Doganave pretendon se është vendosur pavlefshmëria e vendimit nr.137, datë 16.12.2005 të Gjykatës së Apelit Tiranë, është një vendim antiligjor. Për këtë vendim nuk jemi vënë në dijeni.

Subjekti i interesuar, Drejtoria e Përgjithshme e Doganave ka parashtruar se vendimi unifikues nr.8, datë 12.09.07 i Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, ka arritur në përfundimin se ligji nr.8549, datë 11.11.1999 “Statusi i nëpunësit civil”, nuk shtrihet mbi punonjësit e administratës doganore dhe se vendimet e Komisionit të Shërbimit Civil që kanë shqyrtuar raste të kësaj natyre janë akte absolutisht të pavlefshme. Prandaj dhe për të gjitha rastet analoge si ai i kërkuetit Vero Hoxha nga DPD është mbajtur qëndrimi që të jepet dëmshpërblim për dëmin e shkaktuar dhe jo të rikthehen në punë.

Arsyetimi i kërkuetit se Drejtoria e Përgjithshme e Doganave nuk po ekzekuton vendimin nuk qëndron, sepse ky institucion e ka vënë në procedurë ekzekutimi këtë vendim përsa i përket dëmshpërblimit dhe është në kërkim të një vendi pune, pasi aktualisht në strukturën doganore nuk ka vende të lira pune.

Gjithashtu sipas DPD çështja është akoma në proces gjykimi, vendimi gjyqësor nuk ka marrë formë të prerë, prandaj dhe kërkuesi nuk legjitimohet t’i drejtohet Gjykatës Kushtetuese.

Subjekti i interesuar, zyra përmbartimore Tiranë, ka parashtruar se ka përmbushur të gjitha detyrimet ligjore në ushtrim të kompetencave dhe atributëve që i jep ligji. Ligjvënësi, në asnjë normë juridike nuk parashikon një afat ligjor konkret, brenda të cilit duhet të ekzekutohet një titull ekzekutiv, sepse duke vlerësuar vështirësitë dhe natyrën specifike të ekzekutimit të çdo titulli ekzekutiv përcaktimi i një afati të tillë bëhet i pamundur. Pra, afati i arsyeshëm mbetet subjektiv dhe pretendimi i kërkuar për mosekzekutim të vendimit gjyqësor brenda një afati të arsyeshëm nuk qëndron.

Sa i përket pretendimit se zyra e përmbartimit Tiranë nuk ka ekzekutuar forcërisht detyrimin, në kuptim të nenit 606 të Kodit të Procedurës Civile, përmbartuesi gjyqësor ka aplikuar masën e gjobës, pra forcën shtrënguese që parashikon ligji procedural civil në rastet kur debitori nuk ekzekuton titullin ekzekutiv. Në rastin konkret, për kthimin në punë është i nevojshëm akti administrativ i nënshkruar nga titullari i institucionit dhe, ekzekutimi i detyrueshëm nënkupton aplikimin e sanksionit të gjobës për të detyruar titullarin të nxjerrë aktin administrativ për kthimin në punë të kreditorit.

Zyra e përmbartimit do të kryejë të gjitha veprimet procedurale të nevojshme deri në ekzekutimin tërësisht të titullit ekzekutiv në fjalë.

II

Gjykata Kushtetuese ka vlerësuar se ekzekutimi i vendimit të formës së prerë të gjykatës është konsideruar si faza përfundimtare e realizimit të një të drejte të fituar gjyqësisht, sepse vetëm pas realizimit të saj mund të konsiderohet se individit e ka vendosur plotësisht në vend të drejtën e tij të fituar. Në këtë fazë marrin pjesë aktivisht jo vetëm palët, pra debitori dhe kreditori, por edhe organet kompetente të ngarkuara me ekzekutimin e vendimit gjyqësor të formës së prerë. Roli i këtyre organeve bëhet vendimtar, kur debitori refuzon të ekzekutojë vullnetarisht detyrimin e tij karshi kreditorit. Në raste të tilla procesi i vendosjes në vend të një të drejte të shkelur përfshin jo vetëm vendimmarrjen e gjykatave, por edhe mënyrën e kryerjes së veprimeve konkrete të organeve përgjegjëse të ngarkuara me ekzekutimin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë.

Në praktikën e saj të vazhdueshme, GJEDNJ e ka konsideruar pjesë integrale të nenit 6/1 të KEDNJ të drejtën për të kërkuar ekzekutimin e një vendimi gjyqësor të formës së prerë brenda një afati të arsyeshëm. Gjykata Kushtetuese ka mbajtur po këtë qëndrim në vendimmarrjen e saj dhe ka pranuar se: "...parimet kushtetuese lidhur me procesin e rregullt ligjor, për të cilin bën fjalë neni 42/2 i Kushtetutës dhe neni 6 i KEDNJ-së, si dhe detyrimi për ekzekutimin e vendimeve gjyqësore të parashikuara në neni 142/3 të Kushtetutës nënvizojnë faktin se çdo qytetar, i cili i drejtohet një gjykate kompetente për realizimin e një të drejte, nuk mund të presë pakufi për realizimin e saj". Po ashtu, Gjykata ka theksuar se "Ekzekutimi i vendimit përbën një element thelbësor të shtetit të së drejtës e të vetë nocionit të gjykimit të drejtë. Asnjë organ shtetëror nuk mund të vërë në diskutim drejtësinë e vendimeve gjyqësore të formës së prerë. Çdo organ shtetëror detyrohet të marrë masat përkatëse për zbatimin e tyre" (vendimi nr.43, datë 19.12.2007; vendimi nr.1, datë 19.01.2009, vendim nr.6, datë 6.03.2009 i Gjykatës Kushtetuese). Megjithatë, Gjykata në praktikën e saj ka pranuar se në kuptim të nenit 131, shkronja "f" të Kushtetutës, individit mund t'i drejtohet asaj për cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor, pasi të ketë shterur të gjitha mjetet juridike. Shterimi i mjeteve juridike nënkupton që ankuesi duhet të shfrytëzojë në rrugë normale mjetet juridike, të cilat janë të përshtatshme, të disponueshme dhe efikase për një çështje konkrete (vendimi nr. 27, datë 20.06.2007 i Gjykatës Kushtetuese).

Shterimi i mjeteve të ankimit është trajtuar edhe nga jurisprudenca e Gjykatës Europiane për të Drejtat e Njeriut, e cila në çështjen "Qufaj kundër Shqipërisë", është shprehur se ankuesit duhet të përdorin mjetet ligjore që sipas sistemit juridik të brendshëm janë zakonisht në dispozicion të palëve dhe të mjaftueshme për të vënë në vend të drejtat e shkelura. Shterimi i mjeteve përbën parakusht që duhet përmbushur nga kërkuar, i cili para se t'i drejtohet Gjykatës

Kushtetuese, duhet të vërtetojë se ka përdorur të gjitha mjetet ligjore të njohura nga ligji dhe të mjaftueshme për të rivendosur të drejtat e shkelura (vendimi nr. 1, datë 19.01.2009 i Gjykatës Kushtetuese).

Gjatë shqyrtimit të çështjes u konstatua një fakt që nuk është evidentuar më parë. Pas përfundimit të këtij gjykimi dhe pas marrjes të vendimit formë të prerë, me vendimin unifikues nr.8, datë 12.09.2007, Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë kanë arritur në përfundimin se ligji nr.8549, datë 11.11.1999 “Statusi i nëpunësit civil” nuk shtrihet mbi punonjësit e administratës doganore.

Më pas subjekti i interesuar, DPD ka paditur në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë kërkesin me objekt, konstatimin e pavlefshmërisë absolute të titullit ekzekutiv, vendimit nr.137, datë 16.12.2005 të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe vendimit nr.81, datë 20.04.2005 të Komisionit të Shërbimit Civil; Marrjen e masës së sigurisë; pezullimin e ekzekutimit të vendimit gjyqësor nr.137, datë 16.12.2005 të Gjykatës së Apelit Tiranë. Kjo gjykatë me vendimin nr.8993, datë 03.11.2009 ka vendosur pranimin e padisë; pavlefshmërinë absolute të titullit ekzekutiv, vendimit nr.137, datë 16.12.2005 të Gjykatës së Apelit Tiranë, i cili ka lënë në fuqi vendimin nr.81 datë 20.04.2005 të Komisionit Shërbimit Civil. Ky vendim nuk është apeluar nga kërkuuesi, para shqyrtimit të kësaj çështje nga Gjykata Kushtetuese.

Sa më lart, Gjykata Kushtetuese konstaton se kërkuuesi nuk ka shterur mjetet ligjore për mbrojtjen e të drejtave të tij ligjore. Sipas nenit 442 dhe 442/a të Kodit të Procedurës Civile kundër vendimit të gjykatës së shkallës së parë mund të bëhet ankim në gjykatën e apelit. Përderisa nuk është shfrytëzuar ky instrument juridik që ligji i ka lënë në dispozicion kërkuessit për mbrojtjen e të drejtave të tij kushtetuese e ligjore, çështja nuk mund të gjykohet dhe kërkesa për këtë shkak duhet rrëzuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të nenit 131/f e 134/g të Kushtetutës, si dhe në nenit 72 të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, njëzëri,

VENDOSI:

- Rrëzimin e kërkesës.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Xhezair Zaganjori, Kujtim Puto, Vladimir Kristo (kryetar), Sokol Sadushi, Vitore Tusha, Petrit Plloçi, Fehmi Abdiu, Admir Thanza, Sokol Berberi